

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Chemia polimerów

Przedmiot

Kierunek studiów

Technologia chemiczna

Studia w zakresie (specjalność)

Technologia polimerów

Poziom studiów

drugiego stopnia

Forma studiów

stacjonarne

Rok/semestr

I/1

Profil studiów

ogólnoakademicki

Język oferowanego przedmiotu

polski

Wymagalność

obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład

30

Ćwiczenia

Laboratoria

45

Projekty/seminaria

Inne (np. online)

Liczba punktów ECTS

5

Wykładowcy

Odpowiedzialny za przedmiot/wykładowca:

dr hab. inż. Agnieszka Marcinkowska

Wydział Technologii Chemicznej

Ul. Berdychowo 4, pok. 224A

tel. 61 665 3637

email: Agnieszka.Marcinkowska@put.poznan.pl

Odpowiedzialny za przedmiot/wykładowca:

Wymagania wstępne

Student rozpoczynający ten przedmiot powinien posiadać wiedzę z zakresu podstawowych zagadnień chemii organicznej, chemii fizycznej, inżynierii chemicznej, jak również znać zagadnienia przekazane w ramach przedmiotu „Technologia chemiczna - materiały polimerowe”.

Student powinien znać i stosować dobre techniki pracy w laboratorium chemicznym, obsługiwać aparaturę badawczą oraz posiadać umiejętność pozyskiwania informacji z literatury, baz danych oraz innych właściwie dobranych źródeł.

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z chemią procesów polimeryzacji łańcuchowej i stopniowej, nowoczesnymi metodami polimeryzacji kontrolowanej, reakcjami chemicznymi polimerów, jak również zdobycie przez nich umiejętności związanych z metodami syntezy, modyfikacji, degradacji polimerów oraz podstawowymi metodami analizy tworzyw sztucznych.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza

Student posiada poszerzoną i pogłębioną wiedzę w zakresie chemii polimerów i innych pokrewnych obszarów nauki, pozwalającą na formułowanie i rozwiązywanie złożonych zadań związanych z technologią polimerów (K_W2). Student ma poszerzoną wiedzę w zakresie kinetyki, termodynamiki, katalizy procesów polimeryzacji (K_W4). Student ma ugruntowaną i poszerzoną wiedzę z zakresu metod i mechanizmów syntezy i modyfikacji polimerów (K_W11). Student ma ugruntowaną wiedzę w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w laboratorium chemii polimerów (wymienia i stosuje przepisy BHP) (K_W10).

Umiejętności

Student posiada umiejętność pozyskiwania i krytycznej oceny informacji z literatury i innych źródeł (K_U1). Pracuje w grupie przy przygotowaniu i wykonywaniu eksperymentów w laboratorium (K_U2). Posiada umiejętności zwięzłego i zgodnego z regułami przedstawiania wyników w postaci raportu-sprawozdania z wykonanego ćwiczenia (K_U6). Student posiada umiejętności analizowania i interpretacji wyników eksperymentów laboratoryjnych z dziedziny chemii polimerów (K_U21). Student posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy nabytej w ramach specjalności w działalności zawodowej (K_U23). Student zna i przestrzega zasad bezpieczeństwa związanych z wykonywaną pracą (K_U19).

Kompetencje społeczne

Student ma ukształtowaną świadomość ograniczeń nauki i techniki związanych z technologią materiałów polimerowych, w tym z ochroną środowiska naturalnego (K_K2). Student ma świadomość ograniczeń własnej wiedzy i rozumienie potrzeby dalszego kształcenia w dziedzinie chemii polimerów (K_K1). Student przestrzega wszystkich zasad pracy zespołowej; ma świadomość odpowiedzialności za wspólne przedsięwzięcia i dokonania w pracy zawodowej (K_K4).

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Wykład. Egzamin pisemny składający się z 5 pytań otwartych dotyczących zagadnień przedstawionych na wykładzie (student uzyskuje zaliczenie osiągając co najmniej 51% punktów).

Laboratorium. Ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru: obowiązkowe wykonanie wszystkich ćwiczeń laboratoryjnych objętych programem, pozytywne oceny z przygotowania do ćwiczeń (testy składające się z 3 do 5 pytań), aktywność na zajęciach, sposób przeprowadzenia oraz przygotowanie raportów z wykonanych doświadczeń.

Treści programowe

Wykład obejmuje następujące zagadnienia:

Procesy syntezy polimerów i mechanizmy polireakcji.

Termodynamika polimeryzacji.

Polimeryzacja rodnikowa: inicjatory, monomery, etapy i przebieg polimeryzacji, kinetyka polimeryzacji, polimeryzacja liniowa i z sieciowaniem. Kopolimeryzacja. Kontrolowana („żyjąca”) polimeryzacja rodnikowa.

Polimeryzacja jonowa: anionowa, kationowa, żyjąca. Przebieg i kinetyka procesu.

Polimeryzacja koordynacyjna: charakterystyka procesu, katalizatory, mechanizmy.

Polimeryzacja przez metatezę.

Polimeryzacja tiol-en.

Polikondensacja: kontrola stopnia polikondensacji, kinetyka tworzenia łańcucha, polikondensacja monomerów dwu- i wielofunkcyjnych, punkt żelu, rozkład Flory'ego.

Poliaddycja: charakterystyka procesu.

Polimery wysocerozgałęzione.

Reakcje chemiczne w polimerach, degradacja i stabilizacja polimerów.

Laboratorium obejmuje następujące zagadnienia:

Reakcje prowadzące do zmniejszania ciężaru cząsteczkowego polimeru. Otrzymywanie lakierów światłoutwardzalnych metodą fotopolimeryzacji i poznanie metod badań właściwości materiałów malarskich i powłok. Teoretyczne podstawy procesu polikondensacji (mechanizm reakcji, chemia i metody prowadzenia polikondensacji, właściwości i zastosowanie polimerów kondensacyjnych).

Podstawowe metody identyfikacji tworzyw sztucznych (rozkład termiczny, rozpuszczalność, reakcje barwne, analiza elementarna, oznaczenie charakterystycznych liczb, oznaczanie wody, metody spektroskopowe). Reakcje chemiczne prowadzące do modyfikacji polimerów. Kopolimeryzacja (kinetyka procesu, współczynniki reaktywności, rodzaje kopolimerów).

1. Depolimeryzacja na przykładzie rozkładu PMMA i PS.
2. Otrzymywanie i badanie właściwości lakierów światłoutwardzalnych.
3. Kinetyka poliestryfikacji.
4. Identyfikacja polimerów.
5. Modyfikacja chemiczna polimerów - otrzymywanie trójoctanu celulozy.
6. Kopolimeryzacja styrenu z bezwodnikiem maleinowym.

Metody dydaktyczne

Wykład: wykład informacyjny z prezentacją multimedialną.

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń oraz zapoznanie z aparaturą badawczą i odczynnikami chemicznymi wykorzystywanymi podczas ich prowadzenia.

Literatura

Podstawowa

1. Chemia polimerów, J. Pielichowski, A. Puszyński, TEZA, Kraków, 2004
2. Chemia polimerów tom I, Praca zbiorowa pod red. Z. Floriańczyka i S. Penczka, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa, 1995

Uzupełniająca

1. Principles of Polymerization, 4-th edition, G. Odian, Wiley-Interscience: Hoboken, New York, 2004
2. Principles of Polymer Chemistry, 2-nd edition, A. Ravve, Kluwer Academic/Plenum Publishers, New York, 2000
3. Handbook of radical polymerization, K. Matyjaszewski, T.P. Dawis, Wiley Interscience, 2002

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	125	5,0
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	75	3,0
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych, przygotowanie do egzaminu i testu) ¹	50	2,0

¹ niepotrzebne skreślić lub dopisać inne czynności